

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Nyiltér petit sora 60 fillér.

Az első siker.

Csongrád, 1904. május 29.

Hogy elmúltak azok az idők, amidőn a «békét» hirdető tájékoztató szájjal piszkoltak le mindenkit, aki nem hódolt előttük — azon immár örvendhetünk. Ma — hála a gondviselésnek — nincs szükség korbácsolás és doronggal hirdetni a testvériséget, szabadságot meg az egyenlőséget.

Nincs szükség efféle botrányokra, hogy éppen a fent nevezett frázisokat hirdető férfiak magukat emberfölötti lényeknek tekintsék de lepiszkoljanak mindenkit. Főképp a más nézetet levő városatyákat és ujságokat! Ma mindez változni kezd. Az emberbecsülés, embereszmény kultusza kezd tért hódítani, s a városházán épügy mint a hírlapokban, a testvériséget korbácsolás hirdető üres láрма helyett, a művelt emberek közt szokásos módon kezdik tárgyalni a felvetett kérdéseket. Sőt megtörtént az a csoda is immár hogy a helyi lapok a legnagyobb buzgósággal állanak egymás törekvései mellé is, ha azokat a közérdek javára üdvöseknél látják.

Hogy mit ért él Csongrád népe azalatt a hosszú idő alatt, amíg a testvériséget, szabadságot, egyenlőséget hirdették neki véres szájjal s korbácsolással? azt tudja mindenki. Leginkább pedig Félégyháza és Kecskemét, amelyek azóta előre haladtak, óriási kiterjedésű határainkat szépen magukhoz csatolták s mosolyogva nézték, hogy miként tűnt el jó híre a csongrádi társadalmi életnek, s miként akadályozták meg a bölcsök legbölcsőbbjei a cukorgyár létesítését? Am azon is nevettek mikor látták, hogy a félrevezetett nép szenvedélye miként üzte el magát az állami tanítóképezdét is, amely ma Félégyházán nagy gazdasági, kereskedelmi és közművelődési tényező és nagyban hozzájárul a város fejlődéséhez.

No de hát ezek elmúlt dolgok. A maga kárán tanul a magyar legbiztosabban. S úgy látszik, hogy tanult Csongrád is. Mert most a közönség is kezdi egymást jobban megbecsülni és kezd összetartani.

A kanásztempókról lassan letettek a közügyek terén. Ma már csak a fiatalságban rugaszkodik a duhaj virtus. Pedig a fiatalságban ke-

vés jó akarattal — a nemesebb erkölcsöket is fellehetne ébreszteni és akkor rohamosan haladna Csongrád a polgárosodás, vagyonosodás útján. Hiszen öröm volt látni a tejszövetkezet alakuló közgyűlésén, hogy a leglelkesebb hívei, apostolai az eszmének éppen a fiatal gazdák voltak, s ezek ösztönözték édes apjukat is a belépésre.

Hogy a tejszövetkezet megalakult azt első sorban feltétlenül a helyi lapoknak lehet köszönni.

Egyformán mind a három lapnak érdeme. Nem hiúság vezet bennünket, sohasem voltunk önmagunk dicsőítői — tehát a dolog érdemére nézve irigység nélkül mondhatjuk, hogy a tejszövetkezet sikere egyformán, az összes helyi lapok érdeme első sorban. Ki hitte volna, hogy lesz idő mikor a csongrádi összes hírlapírók együtt küzdjenek egy közügy mellett, testvéri egyetértéssel, hazafias lelkesedéssel!

Pedig ugyan micsoda érdekük lehet nekik az, hogy itt megalakul egy gazda kör — egy hatalmas erkölcsi erő — amely a város közügyeit előre vinni segítheti?

Nekünk semmi hasznunk nincs

T Á R C A.

A «Magyar Remekírók» új sorozata.

Alig két esztendeje, hogy a Franklin Társulat megindította a Magyar Remekírók nagyszabású gyűjteményét s íme a napokban már az ötödik sorozat jelent meg, a megjelent 20 kötet után újabb öt kötet vonult be a magyar családok hájlekába, hirdelve a magyar irodalom halhatatlanságát s dicsőséget szerezve egyrészt a magyar könyvkiadó vállalkozásnak, amely ily óriási terv megvalósítását sikerrel vállalta, másrészt a magyar nemzeti műveltség önérzetének erejét bizonyítva, amely szeretettel és lelkesedéssel támogatta a kiadót uttörő, korszakos vállalkozásában.

Az új sorozatnak talán legértékesebb kötete az, amely Pázmány Péter válogatott munkáit illeszti be a Magyar Remekírók közé. A művelt nemzetek jogosult büszkeséggel tekintenek azokra a régi írókra, akiknek munkái a nyelv fejlettsége, az írás ereje és a tartalom jelentősége által azzal a kiváltságos tulajdonsággal

ékeskednek, hogy a századok lefolyása után is élvezetet és tanulságot nyújtó olvasmány gyanánt szolgálni képesek, minél fogva nem az irodalom történeti ereklyéik közé sorolandók hanem a jövő nemzedékek javára is kamatozó szellemi kincsek értékét foglalják magukban.

A XVI. században, a művelt nyugati nemzetek nyelvével egyidőben, a magyar nyelv is magas irodalmi színvonalra emelkedett. A költészet mezején Balasa Bálint olyan műveket alkotott amelyek a következő két században közkezen forogtak és sok kiadást értek. A magyar prózát pedig, mely a telekezeti tusák kohójában tisztult meg és erősödött, a XVII. század első éveitől kezdve, majdnem négy évtizedre terjedő irodalmi pályáján utól nem ért tökélytel kezelte Pázmány Péter.

Rengeteg irodalmi munkásságot fejtett ki a magyar prózának ez az első nagy mestere, de munkái drága kiadásokban el voltak temetve s a Magyar Remekírók most megjelenő új kötetének jutott a dicsőség, hogy a pázmány munkáinak kincses bányájából kiássza a legértékesebbet és művelődésünknek újra hatékony tényezőjévé tegye. A leghivatottabb tu-

dós írónk, Fraknoi Vilmos, rendezte saját alá pázmány munkáiból ezt a 22 ives vaskos kötetet mai helyesírással. Két ives gyönyörű bevezetéssel kezdődik a kötet, amely pázmány életének, politikai, egyházi és írói pályájának jellemzése közben klasszikus korekét is megfesti az akkori magyar társadalmi és közviszonyoknak is. A bevezetés pázmány magyar munkáinak teljes bibliográfiájával végződik.

A kötet tartalma két részre oszlik. Az első rész a hitvitázó munkák tömegéből válogat, a második rész a prédikátort és a politikust mutatja be. Ámulva olvassuk azt a csodaszép magyar nyelvet, amelyen Pázmány Péter háromszáz évvel ezelőtt írt s gyönyörködve tanulunk tőle. De talán legmeglepőbb az a nagyszabású politikai egyéniség, amely Pázmány Péternek, I. Rákóczi György erdélyi fejedelmhez írt 49 leveléből botakozik ki előttük. A harminc éves háború eseményei arra készítették Erdély fejedelmét is, hogy fegyvert ragadjanak s a katolikus Pázmány teljesen tisztában volt azzal, mily szüksége van Magyarországnak önállóságának a protestáns Erdély függetlenségére. Azt a mélységet, amely közte és

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

ludbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábhadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

abban, ha mások erősödnek, előre haladnak, ha a gazdák vagyonsodnak. Hanem a közügyek érdekeit előmozdítani — higgyék el — hogy oly szép dolog, oly lelki gyönyörűség az öntudat jutalma, hogy aki újságírónak született s hivatása van rá — az legnagyobb ellenségével is testvérként szövetkezik, s elfelejti a sérelmeket — ha arról van szó, miszerint tollával hasznos szolgálatokat tehet hazájának.

Édes gyönyörrel gondolunk arra, hogy ez a siker, a tejszövetkezet létesítésének sikere első sorban a csongrádi újságírók hazafias egyetértésének köszönhető.

Ma még állapodjunk meg ennél a gondolatnál — holnap már bizonyosan ismét egymásban fogjuk keresni a hibát s a régi hangokat fogunk hallani újra, a gyűlöletről.

De én a jónak, igaznak győzelmében rendületlenül hiszek — s biztosra veszem, hogy mindig ritkábbak lesznek a belháborúságok időközei a csongrádi sajtó terén is — s lesz idő hogy olyan alkotásokat is meg fog valósítani egyesült erővel, amikkel az egész közönség tiszteletét, biztosíthatja magának azonkívül hogy végre egymásban is — elvtársakat, bajtársakat találjanak majd.

Igy lesz valódi hatalom Csongrádon is a sajtó. Én már látom, hogy az lesz. Az lesz abban a percben — amikor a piszkolódás, sárral való dobálás és mókázás helyett — együttesen fog küzdeni (versezenyvezve a fáradhatlanságban — és leleményességben) komoly, nagy célokért a közügy javára.

A csongrádi tejszövetkezet.

Galambos Sándor ó-becsei földbirtokos, aki már 80 ilyen tejszövetkezetet létesített azt mondta, hogy ő már sok magyar községben megfordult, de olyan értelmes, jóra való és tanulékony népet — mint a csongrádi fiatal gazdákat, keveset látott.

Ime — újabb bizonyítéka annak, hogy itt a nép jóra való, csak kevés fáradság

az erdélyi fejedelmek közt vallási téren volt, áthidalta a haza- és fajszertet lángoló érzése, amely Pázmány lelkét hevítette és Pázmány vállalkozott az udvar és a fejedelmek között a közbenjáró szerepére.

Egy darab magyar történet az a 49 levél, amelyet Pázmány Rákóczihoz írt.

Igen értékes kötete az új sorozatnak a Bajza kötet is: Bajza József válogatott munkái. Bajzának három évtizedre terjedő irodalmi munkássága (1822—1851.) újkori történetünk legnevezetesebb időszakára, politikai, társadalmi és irodalmi újjászülésünk korára esik, melynek előkészítésében, bomlasztó és átalakító küzdelmeiben neki is tevékeny része volt. Badics Ferenc bevezető essayje gyönyörűen jellemzi azt a kort, amelyben az új Magyarország egyik legérdemesebb bajnokának harcos egyénisége a vezetők sorában lelte áldásos életét.

Az új sorozat további két kötete Arany János és Vörösmarty Mihály munkáinak kiadását folytatja. Az előbbi, amelyet Riedl Frigyes rendezett sajtó alá, Arany munkáinak harmadik kötete s 27 ivnyi vaskos kötetben a Toldi trilógiát tartalmazza.

kellene a vezetők részéről és gyorsan föl fog virágni itt a földművelés, ipar, kereskedelem. A kis Ó-Becsen van 400 iparos és 210 kereskedő — a nagy Csongrádon van 56 kereskedő és 216 iparos, a kis Eperjest ne is említsük, ahol van 400 kereskedő és négyszer annyi iparos.

Hát bizony ez a csongrádi nép is haladna — hanem eddig akik vezették, félre vezették és most nehezen indul utnak. De a jég megvan törve!

Arról, hogy miként történt az alakuló gyűlés, röviden kell beszámolnunk.

Galambos Sándor ur, ó-becsei földbirtokos, a bács megyei gazdaszövetség igazgatója, vasárnap reggel 9 órakor a község háza tanácstermében szabad előadást tartott az állattenyésztés előnyeiről s ismertette a tejszövetkezet hasznát. Az előadás után arra a kérdésre, hogy ki akar hát beiratkozni abba? — tömegesen jelentkeztek, ifjú Maszlag Rókus széthányva a körülállókat, odasietett legelsőnek, hogy ő írja be nevét az ivre. Délután újra folytatták az aláírást s aláíratkoztak eddig már közel 200 részjeggyel.

(A névsort jövő számunkban fogjuk közölni egyszerre t. laptársainkkal együtt.) Délután az igazgatóságot megválasztották. Elnök lett Réti Ferenc, jegyző Borbás Mihály, igazgató Hatvani György, pénztáros Szóke Gáspár.

A megalakult szövetkezet az alapszabályokat elkészítette, s üdvözlő táviratot intézett Tallián Béla miniszterhez, s védnökül megválasztotta.

Szerdán az igazgatóság összes tagjai, több szövetkezeti taggal együtt átrándultak Mindszentre, az ottani tejszövetkezet megtekintésére, ahol Tary István főszolgabíró ur vendéglátó házában a legszívlelyesebb fogadtatásra találtak.

Ma, délután 2 órakor az igazgatóság gyűlést tart, helyiségről való gondoskodás és egyéb dolgok miatt.

Helyiségül a városi magtár épület pince helyiségei alkalmasak lévén — azt óhajtják kibérelni.

Rajta leszünk, hogy a Dr. Cicatricis Lajos alispán ur által megindított akció mind a három községben meghozza gyümölcsét, s a csongrádi járás legyen az első, amelynek minden községében megalakuljon a tejszövetkezet.

Akkor megvan odiva a szegénység s sérelmei orvoslásának, a szocializmusnak, kivándorlásnak, urgyűlöletnek kérdése és sok egyéb baj orvoslásának titka.

UJDONSÁGOK.

Figyelmeztetés

A tejszövetkezetnek eddig már közel 200 részjegye van aláírva. Akik belépni akarnak jelentkezhetnek ma délután 2 és 4 óra közt a városháza nagytermében tartandó

A Vörösmarty köte, amelyet Gyulai Pál rendezett sajtó alá, Vörösmarty munkáinak ötödik kötete. Tartalma: a drámai költemények folytatása (Kincskeresők és Cillei és a Hunyadiak), Beszélyek és a Pályalombok.

Az új sorozat ötödik kötete Szigligeti Ede munkáinak második kötete, amely a vigjátékiró Szigligeti mutatja be fejlődése minden fokán. A termékeny író vigjátékainak seregéből négyet közöl a kötet. Ezek: Rózsa, amely 1840-ben akadémiai jutalmat nyert, Liliómfű, amelyet 1849-ben adtak először, a Házassági három parancs, 1850-ben készült és A nőuralom, amely 1862-ben Teleki-díjat nyert.

Ime, ezzel az öt kötettel gyarapítja az új sorozat a Magyar Remekírókat, az 55 kötetből az eredeti programhoz hűen a magyar irodalom kincsházából a legkülönbözőbb korok kincseit ragadva ki és sorozva egymás mellé a sorozat keretén belül. Az öt új kötet a maga helyére beleillik a teljes gyűjteménybe, amely időrendben foglalja majd egybe remekíróinkat. A Pázmány kötet a 12-dik, a Vörösmarty a 26., a Bajza a 28., az Arany a 43. és a Szigligeti kötet a 48. kötet lesz a gyűjteményben.

igazgatósági értekezleten a felvétel iránt, mert június 10-én már bezáratik az aláírás.

— **Junialis.** A csongrádi polgári fiúiskola növendékei június hó 1-én tartják meg a junialist még pedig a györfös szigeten mert a csongrádi népkert távolabb az operencián túl fekszik. Fölkérjük a szülőket és a közönséget, hogy minél számosabban vegyenek részt azon az élvezetes mulatságon.

— **Meghívó.** A csongrádmegyei törvényhatósági megyepárt végrehajtó bizottságának tagjait a pártelnökség a 29-ikén tartandó értekezletre ezuton hívja meg. Az értekezlet tárgya lesz a 30-ikán tartandó közgyűlés tárgysorozatában foglalt fontosabb ügyek megbeszélése. Minthogy a Tisza-Duna csatorna kérdése is ezek közt fog szóba kerülni, óhajtandó, hogy minden ép-kéz láb csongrádi ember akinek ez joga, kötelessége — ott legyen az értekezleten.

— **A városi tűzbiztosítás.** Dacára, hogy a közönség érdeklődését csak lassan lehet felébreszteni ilyen közérdekű ügyekben — mégis sikerült már annyit elérnünk, hogy a szakkörökben a legnagyobb érdeklődéssel kísérik az ügy további fejlődését. Ugyanis belátják, hogy az egész ország összes városaira nézve mily rendkívül fontosságu kérdés az, amelyre Csongrád község előljárósága rámutatott, jelezvén, hogy a városi tűzbiztosítás visszaállítását óhajtja. Kecskemét, Arad szintén tervezik ezt, de Csongrád jár a legpraktikusabb uton — mikor a villamvilágítás bevezetése alkalmával Sóllya Gyula főjegyző szabályrendelet alkotását tervezi a tűzveszélyes helyek kötelező villamvilágítására, amely kizár minden gyulékonyaságot. Ez által elejét venné a város a gyujtogatásoknak, véletlen szerencsétlenségéből keletkezett tüzeseteknek amennyiben, a közönség kárára menne a gyujtogatási háziipar — akkor találnának bizonyítékokat a vádlottak ellen s elítélhetné őket, mert rávallának a szomszédok. Holott most ez lehetetlen, sőt kinyeti a közönség a kárvallott biztosító társaságokat, amelyek évente fizetnek 2—3 ezer koronát, de zsebre is dugnak 40—50 ezer koronát a csongrádi közönségtől. Szakemberek állítása szerint, ha sikerül a főjegyzőnek terve Csongrádon úgy megérdemlené az előljáróság, hogy nevek emlékezetök hosszú időnkig fenálljon a hálás utókor előtt. Egyelőre a szakkörök és szomszéd városok érdeklődéssel várják az ügy további fejlődését, amelyet a városok kongresszusán érdemes lenne felvetni.

— **Csendőrség Szentesen.** A csendőrség államosítását nemcsak Csongrád hanem a többi városok is sürgetik. Így Szentesen is kérelmet intéztek a belügyminisztériumhoz, s mint tudósítónk értesít a dolog a következőleg áll. Most van Szentesen 19 rendőr, akik mellett volt 4 lovasrendőr és 3 szolga, ezek heten megmaradnak továbbra is. E 7 polgári rendőrön kívül lesz ezután Szentesen a belterületen s a tanyákon 25 csendőr akiknek ellátásáért 6000 koronát ígért a város, mert most tart Szentesen 7 csendőrt az állam tehát csak 18 új csendőr állást kellene szerevezni: Eddig fizetett Szentes 11,400 koronát 19 rendőrért. Most az állam 9400 koronát követel a várostól 25 csendőr ellátásáért és a tanyákon egy laktanya építését 5 csendőr számára. Csongrádon van 14 gyalogrendőr névszerint 4 rendőr van 14 főtlenítő és 2 tüzoltó és 4 lovasmezőőr (tanyai kézbesítő tulajdonkép) ezeknek bére 8500 korona. Már most ha a község 6000 koronát felajánlott akkor még kell 4 lovas kézbesítőt és 2 szolgát tartani, tehát 5 rendőrt 400 korona fizetéssel, akkor 2400 koronát, hozzá véve a felajánlott 6000 koronához a csendőrség és rendőrség csak 8400 koronába fog kerülni az eddigi 5700 korona helyett.

— **Eltávozó tisztviselő.** Kabók Károly állami adópénztárnok, Somogy megyébe a Balaton partján fekvő Tabbi községbe helyeztetven át, pár nap múlva elköltözik Csongrádrol s bucsut vesz számos ismer-

rősétől akik benne a pontos, lelkiismeretes és felekkel szemben előzékeny tisztviselőt vesztette. Gollián István ur az új adópénztárnok már elfoglalta állását s úgy látszik, hogy hamar kedvelt embere lesz a csongrádi társadalomnak és a kaszinó is hasznos tagot fognak benne nyerni.

— **A csongrádi legelők.** Most, hogy az állattenyésztés oly nagy lendületet kezd venni Csongrádon érdekes lesz tudni a tejjgazdasági igazgató véleményét az eddig parlagon hagyott konyaszéki legelőterületről. Az ő véleménye ugyanis az, hogy ez a szikes talaj egyszer mélyen megszántva, 3 évig a legkitünőbb termést adna ha baltacrin maggal bevetjük. Ez mint zöld takarmány sokkal jobb eredményre értekesíthető, zölden lekasálva a lucernánál — mert éppen a szikes talajt kedveli. Jó lesz tudni ezt a gazdáknak, akiknek fogalmuk sincs az istállózás hasznáról, hanem még mindig legelőről ábrándoznak, mint a Jákob pátriárkha idejébeli gazdák.

— **Gyámhatósági jog Csongrádnak.** A csongrádi ügyvédi kar által benyújtott ama kérelmet mely szerint a hagyatékú ügyek gyors lebonyolítása céljából Csongrádon árvaszék szerveztessék, a közgyűlés elfogadta és egyhangulag megszavazta. Az erről szóló határozat következőleg szól: «Csongrád község képviselőtestülete figyelemmel arra, hogy az 1877. évi XX. t.-c. 174. §-a lehetővé teszi azt, hogy a község jelenlegi szervezetében az árvaszék felállítását megvalósítsák a Dr. Moletz Lajos és társai kérelmét magáévá tévén, elhatározta miszerint a vármegyei közigazgatási bizottság útján felterjesztést intéz a m. kir. Belügyminister urhoz, aziránt hogy Csongrád községet a gyámhatósági jog gyakorlataival a rendezett tanácsú városok árvaszéke szervezetének megfelelőleg felruházni méltóztassék.» A határozatot senki se felebbezte meg s így már jogerőssé vált.

— **A községi állatorvosi pályázat.** Az új állatorvosi állásra 5 pályázat érkezett be. Pályáztak Fekete Gyula, (jelenen végzett,) besztercebányai járási m. kir. állatorvos, Bartók Pál, Berényi Tivadar, dorozsmai községi állatorvos. Ringelhán Dezső és Dvoráček Antal Budapest székes fővárosi kórházi állatorvos. Mint látható ebből — a német, tót, sváb és cseh nevekkkel ékeskedő Csongrád abban a szerencsében fog részesülni, hogy nemzetközi, magyartalan jellegét újabb volapük, vagy madárnyelvű szépség tapasztalattal fogják díszíteni. Büszke lehet rá Petőfi népe hogy ha még 1000 évig alszik benne a faji büszkeség — s oda nem kiált a Petőfi példáját mellőző polgártársainknak — hogy aki magyar kenyeret eszik, az magyarosítsa meg nevét. Ugy halljuk, hogy e tekintetben a képviselőgyűlésben felszólalás fog történni.

— **A csongrádi izraelita hitközség.** Dr. Boér Antal tb. megyei főorvos, mint az csongrádi izraelita hitközség ügybuzgó elnöke, amióta kezébe vette a hitközség világi ügyeinek vezetését, azóta a hitközség tagjainak áldozatkészségével támogatva, átalakította a lelkészi lakot befésített a templom udvart, kitataroztatta a rajta levő épületeket most a régi fakerítés helyett egy téglafalalapon nyugvó igen díszes kiállítású és kovácsolt vasból készült, erős szerkezetű vaskerítést állíttatott fel. Érdekes, hogy az 1400 korona értékű vaskerítés alig került a hitközségnek 300 forintjába: amennyiben Fodor Béla fővárosi gyáros a vasanyagot számította fel csupán a munkáért ellenben tekintettel a hitközség nemes törekvésére nem számított semit. Valóban elismerésre méltó cselekedet.

— **Hej, azok a paragrafusok!** Káran tanul a magyar, s ez még nem volna baj, hanem az a fura dolog, hogy igen-igen drágán kell megfizetni a legkisebb törvénytudományt is. Az 1898. évi huszonegyedik törvényt ugyanis az ügyvédek bírák tíz fillérért megszerezték és tanulgatják, hiszen alig áll 19 szakaszból, az 1900. évi tizenhatodik törvény cikk pedig

szintén nem kerül többé 10 fillérről, sőt a gazdák közt ingyen is osztogattak ki pár száz darabot. Am az ügyvédek, bírák már most elolvasgatják és rövidesen megtanulják, mert pl. Békésmegyében már nem is fogad fel törvénytudó okos ember más cselédet, csak olyat, aki be van iratkozva ebbe a segélypénztárba. Miért? Hát azért, mert akkor, a beteg cseléd gyógyítását a segélypénztár fizeti holott a gazda lenne köteles az új törvények szerint fizetni. Nos Csongrádmegyében a cselédmizériák különben is nagyok lévén — itt a gazdák nem tudják a törvényeket. Itt csak egyenként kezdik tanulgatni. Így most Máté János gazduram tanulgatja — még pedig méreg drágán. Száznyolcvan koronát kell ugyanis neki fizetni az új törvény szerint, Mucsi Pál nevű cselédjéért, aki eltörte a lábát s gyógyítani kellett a kórházba. Most bizonyosan Máté uram sietni fog beírni minden cselédjét a segélypénztárba — mert megtanulta az 1898. évi XXI. és 1900. évi XVI. törvény egy-egy paragrafusát. Hej, az áldóját annak a sok paragrafusnak ki hinné, hogy olyan mérges jószágok! Hiszen ha az ember nem hallgat rájuk, haraposabbak a pulikutyanál is — pedig némelyik paragrafus alig akkora mint egy fia tücsök 2 napos korában.

— **Tudományos színház nálunk.** Ma este Goda István fényesen kivilágított udvar kertjében igen élvezets estélyt tölthet a t. közönség, amenyiben ott igen humoros mozgó fénykép előadást rendez egy előkelő vállalat. A falragaszok bővebben mondják el a részleteket. Erre az élvezetes estélyre felhívjuk a t. közönség szíves figyelmét.

— **Ártatlan házak.** Mert hát a házak is olyanok mint a háztulajdonosok. Ezek között is van t. i. olyan, akinek becsületességében mindenki kételkedik, azért hát írásra szorul, s kell hogy a bíróság bizonyítsa miszerint a lopás, rablás. család vétségében, vagy büntetésében X—y. polgártársunk ártatlannak bizonyult. A házak közt is van olyan, amelykről szinte leri a szomorúság, hogy ő ártatlan lesz abban — ha meg gyújtja a gazdája. Mindezt azért mondjuk itt el most, mert hogy a multkor Kádár uram «ártatlan házat» leirtuk, Bogdán József járási csendőrmester azonnal felkereste s az ártatlan ház becsületben megöszült tulajdonosát, aki nyiltan beszélgette, hogy ugyis meggyul a háza nemskára, azért nem javíttatja — figyelmeztette, hogy ha ki nem javíttatja a házat, hanem az meggyul előbb akkor biztosan tudni fogják, hogy ő gyújtotta fel és az ártatlansági bizonyítványt ki nem kapja soha. Gyánti István rendőrbiztos pedig szintén elhatározta, hogy ezután az őszi és tavaszi tűzbiztonsági szemléken, jegyzékbe veszi mindazokat az összes ártatlan kinezű házakat, amelyek a gyújtogatást vagy a kitatarozást várják, s esetről-esetre jelentést tesz azokról, hogy ha figyelmeztetése dacára nem tatarozzák ki ezeket, hanem leégnek akkor ártatlansági bizonyítványt ne kapjanak a hatóságoktól. Igen helyes dolog, hogy az illetők ilyen buzgon teljesítik feladatukat, csak hogy az lenne szükséges, hogy ne engedjék meg mindenkinek tűzveszélyes nádfedelű házat engedély nélkül újra náddal felépíteni. Ezért a tűzrendészeti ujonnan alkotandó szabályrendeletbe bele kellene venni, hogy a beltérületen csak cseréppel lehet földni a háztetőket. Akkor keveseb ártatlan ház és még keveseb tűz lenne!

— **Az öntöző csatornák haszna.** Boldogult Sennyei Pál br. nevezte el a 70-es évek magyar közigazgatását ázsianak s ezt rettenetes szégyennek tartottuk. Amióta azonban kitudódott, hogy Khina a földművelés, ipar és kereskedelem által kétszer annyi kincsesel rendelkezik mint egész Európa, s amióta kiderült, hogy a hadviseléshez is jobban értenek a japánok mint a európaiak, azóta nem nagyon hengehetünk európai bölcsességünkkel. Mi magyarok meg éppen pirulya gondolha-

tunk rá — hogy Egyiptom is mennyire fölötté áll a földművelés terén hazánknak az öntöző csatornák révén. Itt lesni kell a jó szerencsét és hasztalanul sóhajtani a felhők után száraz időjárás alatt. Egyiptomban ellenben — csak bemegy az öntöző hivatalirodájába a gazda és megrendeli, hogy neki földjére ekkor és ekkor ennyi és ennyi óráig viz kell — és a vizet ráeresztik az öntöző csatorna zsilipjein. A Budapesti Hírlapnak írja a mult héten egyik levelezője, hogy amióta Egyiptomban a Nilus mellékét öntöző csatornával látták el, azóta a földek értéke megtízszereződött. Itt az alföldön pedig, 20-szoros értéke lenne a földeknek!

— **A Magyar Országos Központi Takarékpéztár.** lapuk mai számában megjelent hirdetésére bátrak vagyunk tisztelt olvasvink különösen a földbirtokosok — figyelmét felhívni.

A csongrádi járás főszolgabírájátó.

1536/1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád nagyközségben ujonnan rendszerezett községi mértékhitelítő számíttási állásra pályázatot hirdetek a felhívom mindazokat, kik ezen évi 1000. korona fizetéssel javadalmazott állást elnyeréni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmüket hozzám ez évi május hó 31. napjának d. u. 5 órájáig nyujtsák be.

Ezen állásra megválaszthatók, kik a közép vagy polgári iskola IV. osztályát sikeresen elvégezték s ezen körülményt szabályszerű iskolai bizonyítvánnyal igazolják. A megválasztandó egyén tartozik megválasztásától számított 2 év alatt a mértékhitelítés összes ágaiból az országos magyar központi mértékhitelítő bizottság előtt vizsgát tenni s ezen vizsga kielégítő eredményt feltüntető bizonyítványt a község előljáróságához bemutatni.

Csongrádon 1904 május hó 24.

Tasnády főszolgabíró.

Öröm és gyász alkamra

Üde virágok

a legfinomabb és legdivatosabb

Csokrok és koszorukat

csakis frissen szedett virágokból a legelegánsabb kivitelben, a pontos és ép megérkezés biztosítása mellett, a monarchia bármely vidékére is szállít, a birodalom.

Legnagyobb virágszétküldése

mindent saját nagy tenyészetéből.

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító Temesvárott.

Sürgönycim Virágtelep Mühle Temesvár

U. I. Mű és szárított virágokból készült gyászkoszorúk nem divatosak s jobb körökben nem kedvelik, ezért már néhány év óta ilyeneket nem költöttek.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

A M. Kir. Államvasutak Gépgyáranak Vezérigynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám.
 ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű
 gőzcséplőkészleteket, ipariczelokra alkalmas Compound lokomobilokat.

Millenium

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő arató-
 gépeket, valamint egyéb mezőgazdasági
 eszközöket.

Képviselő: MÁRKUS JÓZSEF Orosháza.

Schottola Ernő
 a gumigyártás
 meghonosítója

Budapest, Andrassy-ut 2.

A szőlőbeni tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtó kések legmegbízhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból *jótállás mellett.*

Szőlőojtókések legfinomabb solingeni gyártmány, *drezdai modell szerint, jótállással.*

„Duplex” gumi ojtószalag a legmegbízhatóbb kötözéshez fás- és zöldhajtáshoz, gyári árban

Kimerítő képes árjegyzék ingyen s bérmentve küldetk meg.

Képes levelező-lapok csakis
Weisz Márk könyvkereskedésében
nagy választékban kapható.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 63,
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
 tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
 szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
 kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-
 morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
 aozól-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
 egyéb gazdasági gépek.

Schweiger nővér Kiskun-félegyháza.

Tudatják a n. é. közönséget, hogy a külföldi bevásárlással megérkeztek. A tavaszi nyári időnyre nagy választékban kaphatók a legújabb női leány gyermek kárpok, női ruhadíszek, ernyők stb.

Eszék orvosi szem ellenzi

Eszék (Eszék) orvosi szem ellenzi. Szépítő és más orvosi elleni. Szépítő és más orvosi elleni. Szépítő és más orvosi elleni.

Dr. David Viktor.

Dr. David Viktor.
 Budapest, Váci-körút 20. sz.
 Dr. David Viktor.
 Budapest, Váci-körút 20. sz.

Béni Jég- és viszontbiztosító-társaság.

Alapítva 1894-ben a cs. kir. Adria Biztosító-társulat védnöksége alatt Budapest, Váci-körút 20. sz.
 Előnök: DÁRÓ PODMANICZEY FRIGYES.

Az üzlet vagyon állása 1903. évi december 31-én.

Biztosítási alapok.	korona fill.	korona fill.
1. Pénzületi állomány	9812	40
2. Hitelezések és bankoknál rendelkezésre álló követelések	1,150,280	55
3. Értékpapírok a számadati év zárteher fennálló árfolyam alapján (kiszámlás szerinti)	5,000,000	55
4. Kiszámlázott vezér- és körletli ügykezelésből	422,200	40
5. Biztosító-társaságoknál fennálló számla-követelések	401,310	11
Összesen	7,077,002	—
A későbbi években esedékes tüzdíjak összege	2,453,128	15

A Biztosítási alapok elhelyezése.	korona fill.	korona fill.
1. Részvénytőke	3,000,000	—
2. Tőke tartalékalap	373,711	0
3. Jég-külön-tartalék	1,150,000	—
4. Árfolyam-ingadozási tartalék	254,572	04
5. Jégdíj-tartalék	417,100	09
6. Tüzdíj-tartalék	942,200	02
7. Független károk tartaléka	300,000	—
8. Különböző hitelezők	2,500,000	—
9. Előző évi nyereség negy-negy-hozott	250,000	—
10. Forgalmi nyereség	250,000	—
Összesen	7,077,002	—

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felelősség leggyorsabban és legbiztosabban a felelősségre kerül. Biztosítási papírokat a szerződés aláírásával megkaphatják és kifizetésükig az összeg az ügyfélnek marad. A Béni Jég- és viszontbiztosító-társaság a leggyorsabban kifizető, valamint összes vezér-, jég- és körletli ügykezelés.

Kerületi ügynök:
Váradi Jakab.

Minden újságban hirdetett szer eredeti árban és minőségben kapható.

Minden újságban hirdetett szer eredeti árban és minőségben kapható.

Legtökéletesebb ártalmatlan arcztisztító és szépítő szerek:

Kamillaarcz-crème egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőrkiütések, bőrvörösség, bőratka (mitesser) és mindennemű bőrtisztatlanságok ellen. **Hatása bámulatos!** Ára 1 k.

Kamilla-szappan kitünő arczsímító szer. Ára 50 fillér.

Kamilla-hölgypor kitünően tapad és az arczbőrnek üde és természetes színt ad. Kapható fehér, rózsaszín és (barnáknak) crème színben. Ára 1 korona.

Kamilla-szájviz meggátolja a fogak romlását és elveszi a szájnak kellemetlen bűzét. Ára 1 korona.

Kamilla-hajszesz meggátolja a haj kihullását és erősíti a fejbőrt. Ára 1 korona.

Valódi angol és francia illatszerek bármilyen illatban 1, 2, 3 és 5 korona.

Kapható egyedül a készítőnél:

Balkányi Lajos

a «Megváltó»-hoz címzett gyógyszerárban Csongrádon.

Minden újságban hirdetett szer eredeti árban és minőségben kapható.

A hölgy világ részére!

Védjegy. Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint fáradság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL-féle szabályozható**

Női derék szabászati készülék

segélyével, **anélkül, szabászati rajzot megtanult volna.** Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. Akadémian vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból. Minden államban törvényileg védve és szabaddalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

Guschelbauer Antal, Sopron és E. Drechsler, Bécs VI/2, Liniengasse 18. sz. főraktár és szállítást egész Európára.

Képviselők minden helységben kerestetnek. Prospectust ingyen küldünk.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Budapesten, Deák ferencz-utca 7. szám

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölesönöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogatosított becslés alapján.

Kölcsönkérvényekhez a telexkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesítet alakban csatolandó.

A legkisebb engedélyezhető kölesön 2000 kor.

Drága kölesönök convertáltakatnak olcsóbbakra.

Bármimemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintézését nyernek.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Csongrádon: Barna Henrik, Ungváry József és Wiesner Lajos, *gyógyszertárban.

Köhögésben szenvedők

próbálják a csillapító és kellemes ízű

KAISER-féle

mell-bonbont.

2740

közjegyzői okirat, amely arról tanúskodik, hogy biztos gyógyulása a köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.

Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.

Egy csomag ára 20 és 40 fillér.

Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészknél Csongrádon.

Földbirtokra Törlesztéses Kölcsönt

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

(Alaptőke 30 millió korona. Tartalékok 28 millió)

eredeti feltételei szerint, minden jutalék számítása nélkül **folyósítok**, a felekkel megállapítandó időtartamra.

A kölcsön megajánlásához szükséges a legutolsó telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és adókönyv.

Pénzkölcsönt adok **SORSJEGYEKRE** és **VIDÉKI INTÉZETEK RÉSZVÉNYEIRE** olcsó kamat mellett.

Amerikai **BANKJEGYEKET** előnyösen vásárolok és eladok. **UTALVÁNYOKAT** minden városra kiállítok. Aki **AMERIKÁBA** pénzt akar küldeni, azt a nálam váltható utalvány-nyal legolcsóbban teheti.

MAY R. MIKSA

bank- és váltó-üzlete

Alapított 1886. **S Z E G E D.** A városházzal szemben.

„MAYER“ gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság **SZOMBATHELY.**

Raktár: **Budapest, V., Lipót-körút 15.**

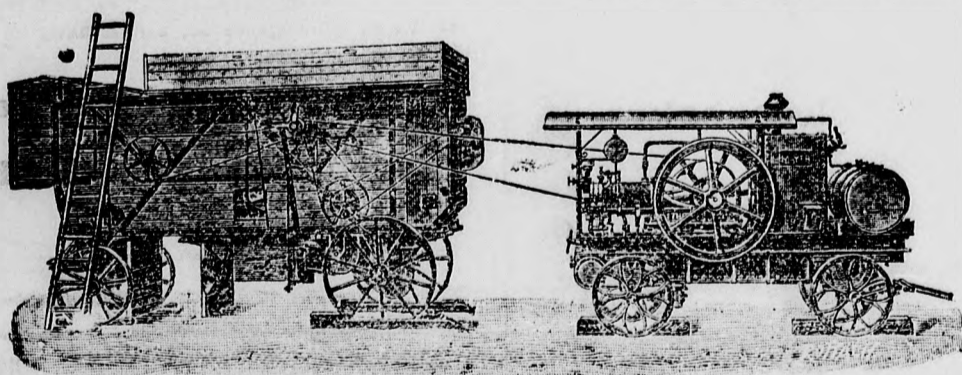
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezetű} Benzin- és szívó-gázmotorokat ^{2-50 lóerőig.}

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítész: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegességek: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés.

Ne vegyen senki

HANGSZERT,

mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44/l. sz.

Jurgó János

PREISBUCH MARK

órák: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből;

7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapacóra	
inceltokban 36 órai járással	frt 2.20
8039. sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr.	„ 1.—
7858. sz. ezüst remontoir dupla fedélű	„ 5.—
8989. sz. ingaóra ütőművel, 2 súlyal	
130 cm. magas	„11.50
7939. sz. jó ébresztő óra	„ 1.20

Szíveskedjék nevemre és házzámomra 75/B. pontosan figyelni.